

**PEDAGOGIK KORREKSIYADA GURUHLI ISHLARNI
TASHKIL ETISH METODIKASI**

Z.A.Xolmatova¹

¹ *Qo'qon DPI Pedagogika va ta'lim menejmenti
kafedrası o'qituvchi (DSc)*

**MAQOLA
MA'LUMOTI**

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received: 06.12.2024

Revised: 07.12.2024

Accepted: 08.12.2024

KALIT SO'ZLAR:

*pedagogik korreksiya,
guruhli ishlar, ijtimoiy,
emotsional, tajriba
almashish*

*Ushbu maqolada pedagogik korreksiya
guruhli ishlarni tashkil etish metodikasi haqida
fikr yuritilgan bo'lib, guruhli ishlarni tashkil etish
metodikasi, uning ahamiyati va samaradorligi
tahlil qilinadi. Guruhli ishlarning pedagogik
korreksiya qo'llanishi, o'quvchilarning ijtimoiy
va emotsional qobiliyatlarini oshirishda muhim
ahamiyat kasb etadi. O'quvchilar guruhda
ishlashda o'zaro yordam va tajriba almashish
imkoniyatini topadilar, bu esa ularni o'zaro
faoliyatga jalb etadi.*

KIRISH. Pedagogik korreksiya - bu tarbiyaviy va ta'lim jarayonlarida o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda, ularning qiyinchiliklarini yengillashtirishga, rivojlanishlarini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan faoliyatning bir qismidir. Guruhli ishlar esa pedagogik korreksiya muhim o'rin tutadi, chunki ular o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirish, hamkorlik qilishni o'rgatish va o'zaro ta'sir orqali o'qish jarayonini yanada samaraliroq qilishga imkoniyat yaratadi.

Ushbu tadqiqotda turli pedagogik usullar va metodlardan foydalanildi. Asosiy usullar quyidagi tuzilishga ega:

1. Adabiyotlarni tahlil qilish: Pedagogik korreksiya va guruhli ishlar haqidagi mavjud nazariy va amaliy adabiyotlarni o'rganish.

2. Tajribaviy ish: Guruhli ishlarni amalga oshirish jarayonida o'quvchilar bilan olib borilgan amaliy mashg'ulotlar va o'zaro tahlillar.

3. So'rovnoma: O'quvchilar va o'qituvchilar orasida o'tkazilgan so'rovnoma orqali tajribalar va fikrlar to'plandi.[1.301]

Pedagogik korreksiya guruhli ishlarni tashkil etish usullari quyidagicha bo'lishi mumkin:

1. Guruhli muammolarni hal qilish: O'quvchilar birgalikda muammoni aniqlash va yechimini topishga harakat qiladilar. Bu jarayonda har bir o'quvchi o'z fikrlarini bildirib, kengashlar o'tkazadilar.

2. Rol o'ynash: O'quvchilar turli rollarni bajarib, konkret vaziyatlarni simulyatsiya qilish orqali o'zaro muloqot va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

3. O'zaro ta'minlash: O'quvchilar bir-biriga yordam berish va o'zaro fikr almashish orqali bilimlarini kuchaytiradilar. Bu, guruh ichida akademik va shaxsiy rivojlanishni ta'minlaydi.

4. Diskussiyalar: O'quvchilar guruhda bahs-munozara olib borish orqali biror mavzu bo'yicha o'z fikrlarini kengaytirishlari va yangi bilimlar olishlari mumkin.

5. Projektlar: O'quvchilar jamoaviy projektlar ustida ishlash orqali amaliy ko'nikmalarni o'zlashtiradilar hamda birgalikda reytinglar va natijalarni baholaydilar.

6. Kooperativ o'qitish: O'quvchilar bir-gal ishlash orqali vazifalarni taqsimlab, har bir kishi o'z hissasini qo'shishi uchun sharoit yaratish.

7. Kreativ faoliyatlar: O'quvchilarni ijodiy fikrlashga undovchi faoliyatlar, masalan, san'at, musiqiy ijod yoki drama faoliyatlarida ishtirok etish.

Bu usullar o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga, o'zaro munosabatlarni yaxshilashga va shaxsiy va jamoaviy o'sish uchun qulay muhit yaratishga yordam beradi.

Pedagogik korreksiyada guruhli ishlar o'quvchilarning ijtimoiy, hissiy va kognitiv rivojlanishini ta'minlash maqsadida tashkil etiladi. Quyidagi asosiy jihatlarini ko'rib chiqamiz:

1. O'zaro fikr almashish: Guruhli ishlar davomida o'quvchilar bir-biri bilan tajriba va fikr almashadilar, bu esa ularning o'zaro tushunishini va hissiy aloqalarini mustahkamlashga yordam beradi.

2. Ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish: O'quvchilar bir-birlari bilan muloqot qilish, kelishuvga erishish va muammolarni birgalikda hal qilish orqali ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

3. Muvofiqlik va hamkorlik: Guruh ishlari o'quvchilarga bir-biri bilan muvofiq ish olib borishni, o'z rollarini bajarishni va jamoadagi vazifalarni taqsimlashni o'rgatadi.

4. Shaxsiy rivojlanish: Har bir o'quvchining qobiliyatlari va qiziqishlarini inobatga olish va ularni rivojlantirish uchun sharoit yaratish imkoniyatini beradi.

5. Kreativ fikrlashni rag'batlantirish: Guruhli faoliyatlar davomida o'quvchilar yangi g'oyalarni ishlab chiqish va ijodiy yondashuvlar topishga o'rgatiladi.[2.75]

Guruhli faoliyatlar pedagogik korreksiyaning samarali usuli sifatida o'quvchilarning ortiqcha stress va xavotirlarini kamaytirishda, shuningdek, ularning o'z-o'zini anglash va mustaqil harakat qilish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

Guruhli ishlarni samarali tashkil etish uchun bir qator metodik tavsiyalar ishlab chiqildi:

1. Guruhni shakllantirish: Guruhlarni shakllantirish jarayonida o'quvchilarning individual qobiliyatlari va qiziqishlari hisobga olinishi lozim. Har bir guruhda o'zaro motivatsiya va harakatni ta'minlaydigan faol o'quvchilar bo'lishi samarali natijalarga olib keladi.

2. Ma'lumotlarni taqdim etish va baholash: Guruhli ishlar vaqtida taqdim etilgan materiallar qiziqarli va aniq bo'lishi zarur. O'quvchilar o'z fikrlarini bildirish va ular asosida baholanishi muhim ahamiyatga ega.[3.134]

3. Nazorat va qayta aloqa: Guruhli ishlar davomida pedagoglar o'zaro aloqani o'rnatishi va o'quvchilarning faoliyatini nazorat qilish imkoniyatiga ega bo'lishi lozim. O'quvchilar o'zlarini qanday his qilayotganlari, qanchalik faoliyatda ishtirok etayotganligi bo'yicha muntazam ravishda fikr bildirishlari kerak.

4. Ijodiy yondashuv: Guruhli ishlarda kreativlikni rag'batlantiruvchi faoliyatlar, masalan, loyihalar, ijodiy vazifalar, rol o'yinlari va brainstorming kabi metodlar qo'llanilishi muhimdir.[4.77]

Guruhli ishlarning pedagogik korreksiyada qo'llanishi, o'quvchilarning ijtimoiy va emotsional qobiliyatlarini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. O'quvchilar guruhda ishlashda o'zaro yordam va tajriba almashish imkoniyatini topadilar, bu esa ularni o'zaro faoliyatga jalb etadi. Shu bilan birga, guruhli ishlar o'quvchilarning mas'uliyatini oshiradi va ularning o'z-o'zini anglashlariga yordam beradi. Biroq, guruhli ishlarni tashkil etishda ba'zi muammolar ham yuzaga kelishi mumkin. Ba'zi o'quvchilar guruh doirasida o'z fikrlarini bildirishda qiyinchiliklarga duch keladilar, bu esa muhim fikrlar va g'oyalarni yo'qotishga olib kelishi mumkin. Shu sababli, o'qituvchilar o'quvchilarni faol va oshkora ishtirok etishga undovchi muhit yaratishga e'tibor berishlari zarur.

Xulosa shuki, Pedagogik korreksiyada guruhli ishlarni tashkil etish metodikasi o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishda ahamiyatga ega. Guruhli ishlarda ijodiy yondashuv, nazorat va ijtimoiy aloqalar o'quvchilarning o'zaro faoliyatini yanada kuchaytiradi, ularni o'zlarining ehtiyojlari va qobiliyatlari asosida rivojlantiradi. O'qituvchilar tomonidan to'g'ri yondashuvlar qo'llanilganda, guruhli ishlar pedagogik korreksiyaning samarali vositasi bo'lishi mumkin. Bu jarayonni yanada samarali qilish uchun pedagogik strategiyalarni doimiy ravishda takomillashtirish zarurligini ta'kidlaymiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. 3.A. Холматова, ЮВ Ибулаева. Инновационная направленность педагогической деятельности. Инновационная экономика: перспективы развития и совершенствования, 300-302

2. Z. Kholmatova, M. Turobjonova. To the Definition of the Ethical Tolerance Forms in Works of Thinkers of the East. Young Scientist USA, 74-76

3. 3.A. Холматова. Этапы формирования культуры диалогических отношений у учащихся начальных классов. Педагогическое образование и наука, 132-135

4. K. Ziroat. Priority directions of pedagogical science. European journal of Research and Reflection in Educational Sciences 70-78